

.. VarAhamihira's BRhatsaMhitA ..

.. ବରାହମିହିର ବୃହସଂହିତା ..

ଅନସୁୟକଃ ସମଃ ସୁସଂହିତା ଉପଚିତଗାତ୍ରସନ୍ଧିଃ -

ଅବିକଳଶ୍ଚାରୁକରଚରଣନଖନୟନଚିବୁକଦଶନଶ୍ରୀବଶଲଳାଚତୁ -

ଉତ୍ତମାଂଗୋ ବପୁଷ୍ମାନ୍ ଗଂଭୀରୌଦାଉଘୋଷଃ .

ପ୍ରାୟଃ ଶରୀର ଆକାରାନୁବର୍ତ୍ତନୋ (ବର୍ତ୍ତନୋ) ହି ଗୁଣା ଦୋଷାଶ୍ଚ ଉବନ୍ଧି .

ଦେଶକାଳବିତ୍ ସାଢ଼ିକୋ ନ ପର୍ଷଦ୍ଭୀରୁଃ ସହାଧ୍ୟାୟିତ୍ଵିଃ ଅନଭିଭବନୀୟଃ -

କୁଶଲୋଽବ୍ୟସନୀ ଶାନ୍ତିକପୌଷ୍ଟିକାଭିତାରମ୍ମାନବିଦ୍ୟାଭିଜ୍ଞୋ -

ବିରୁଧାର୍ଚନବ୍ରତୌଅପବାସନିରତଃ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟା ଉପାଦିତପ୍ରଭାବଃ -

ପୃଷ୍ଠାଭିଧାୟନ୍ୟତ୍ର ଦୈବାତ୍ୟୟାଦ୍ ଗ୍ରହଗଣିତସଂହିତାହୋରା-

ଗ୍ରନ୍ଥାର୍ଥବେତ୍ତା ଇତି .

ପ.ଞ୍ଚସ୍ଵେତେଷୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତେଷୁ -

ଯୁଗବର୍ଷାୟନରତୁମାସପକ୍ଷାହୋରାତ୍ରୟାମମୁହୂର୍ତ୍ତନାତୀବିଶାତୀପ୍ରାଣ-

ତୁଟିତୁଟ୍ୟାଦ୍ୟବନ୍ଧ ଆଦିକସ୍ୟ (ଆଦ୍ୟସ୍ୟ) କାଳସ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ଚ ବେତା .

ସକାବମସଂଭବସ୍ୟ ଚ କାରଣାଭିଜ୍ଞଃ .

ଦିନହୋରା ଅଧିପତୀନାଂ ପ୍ରତିପତ୍ତି (ବି)ଚ୍ଛେଦବିତ୍ .

ଘୋର୍ୟାଘୋର୍ୟଦ୍ଵିପାଦନପଦ୍ମଃ .

ସମମଣ୍ଡଳଲେଖାସଂପ୍ରୟୋଗାଭ୍ୟୁଦିତାଂଶକାନାଂ (ଚ) -

ଛାୟାଜଳନ୍ଦନ୍ତଦୃଶ୍ଵାଣିତସାମ୍ୟେନ ପ୍ରତିପାଦନକୁଶଳଃ .

ଶୀଘ୍ରମନ୍ଦୟାମେପିତ୍ତରନୀଚୈକଗତିକାରଣାଭିଜ୍ଞଃ .

ଆଦିମୋକ୍ଷକାଳଦିକ୍ଷୁ ମାଣସ୍ଥିତିବିମର୍ଦ୍ଦବର୍ଣ୍ଣାଦେଶାନାଂ (ବର୍ଣ୍ଣାଦେଶାନାଂ) -

ଅନାଗତଗ୍ରହସମାଗମୟୁଜ୍ଞାନାମାଦେଷ୍ଠା .

ପରିଚ୍ଛେଦକୁଶଳଃ (କୁଶଳୋ) .

ଶୁ୍ୟଦୟଞ୍ଚାୟାନାତୀକରଣପ୍ରଭୃତିଷୁ କ୍ଷେତ୍ରକାଳକରଣେଷୁଭିଜ୍ଞଃ .

ନିକଷସନ୍ତାପାଭିନିବେଶୈଃ (ବିଶୁଦ୍ଧସ୍ୟ) କନକସୈ୍ୟବାଧିକତରମମଳୀକୃତସ୍ୟ -

ଉଚ୍ଚନ୍ ଚାର୍ଯ୍ୟବିଷ୍ଣୁଗୁପ୍ତେନ

ଗତ୍ରିଂଶଦ୍ଭାଗବଲାବଳପରିଗ୍ରହୋ ଗ୍ରହାଣାଂ ଦିକ୍ଷ୍ଠାନକାଳଚେଷ୍ଟାଭିଃ -

ଅନେକପ୍ରକାରବଳନିର୍ଧାରଣଂ ପ୍ରକୃତିଧାତୁଦ୍ରବ୍ୟଜାତିଚେଷ୍ଟାଦିପରିଗ୍ରହୋ -

ନିଷେକଜନ୍ମକାଳବିସ୍ମାପନପ୍ରତ୍ୟୟ ଆଦେଶସଦ୍ୟୋମରଣ ଆୟୁର୍ଦ୍ଧାୟଦଶା ଅନ୍ତର୍ଦଶା -

ଅଷ୍ଟକବର୍ଗରାଜୟୋଗଚନ୍ଦ୍ରୟୋଗଦ୍ୱିଗ୍ରହାଦିୟୋଗାନାଂ ନାଭସାଦୀନାମ୍ ଚ -

ୟୋଗାନାମ୍ ଫଳାନି ଆଶ୍ରୟଭାବାବଲୋକନନିର୍ଯ୍ୟାଣଗତ୍ୟନୁକାନି -

ତତ୍କାଳ (କାଳିକ)ପ୍ରଶ୍ନଶୁଭାଶୁଭନିମିତ୍ତାନି ବିବାହାଦୀନାମ୍ ଚ କର୍ମନାଂ କରଣମ୍ .

ଦେହସ୍ଥୟନସ୍ୱପ୍ନବିଜୟସ୍ନାନଗ୍ରହୟଜ୍ଞଗଣୟାଗାଗ୍ନି-

ଲିଂଗହସ୍ତ୍ୟଶ୍ୱେଂଗିତସେନା-

ପ୍ରବାଦଚେଷ୍ଟାଦିଗ୍ରହସାଞ୍ଜୁଣୋପାୟମଂଗଳାମଂଗ-

ଲଶକୁନସୈନ୍ୟନିବେଶଭୁ-

ମୟୋଽଗ୍ନିବର୍ଣ୍ଣା ମନ୍ତ୍ରିଚରଦୃତାଚବିକାନାଂ ଯଥାକାଳଂ ପ୍ରୟୋଗାଃ ପରଦୁର୍ଗ (ଉପ) -

ଲଂଭୋପାୟଶ୍ଳେତ୍ୟକ୍ତଂ ଚ ଆଚାର୍ଯ୍ୟେଃ .

ପ୍ରକୃତିବିକୃତିପ୍ରମାଣବର୍ଣ୍ଣକିରଣଦ୍ୟୁତିସଂସ୍ଥାନାସ୍ତମନ-

ଉଦୟମାର୍ଗମାର୍ଗାନ୍ତରବକ୍ରା-

ନୁବକ୍ରରକ୍ଷଗ୍ରହସମାଗମଚାରାଦିଭିଃ ଫଳାନି ନକ୍ଷତ୍ରକୂର୍ମବିଭାଗେନ -

ଦେଶେଷ୍ଟଗସ୍ତ୍ୟଚାରଃ (ଅଗସ୍ତିଚାରଃ). ସପ୍ତର୍ଷିଚାରଃ .ଗ୍ରହଭକ୍ତୟୋ -

ନକ୍ଷତ୍ରବ୍ୟୁହଗ୍ରହଶୂଂଗାଚକଗ୍ରହୟୁଜ୍ଞଗ୍ରହସମାଗମ-

ଗ୍ରହବର୍ଷଫଳଗର୍ଭଲକ୍ଷଣରୋହିଣୀସ୍ଵାତ୍ୟାଷାଢ଼ୀୟୋଗାଃ -

ସଦ୍ୟୋବର୍ଷକୁସୁମଲତାପରିଧିପରିବେଷପରିଘପବନୌକ୍ଳାଦିସ୍ଵାହ-

କ୍ଷିତିଚଳନସନ୍ଧ୍ୟାରାଗଗନ୍ଧର୍ବନଗରରଜୋନିର୍ଦ୍ଦାତାଘକାଶ୍ଵସସ୍ୟ-

ଜନ୍ମେନ୍ଦ୍ରଧୃଜେନ୍ଦ୍ର-

ଚାପବାସ୍ତୁବିଦ୍ୟା ଅଂଗବିଦ୍ୟାବାୟସବିଦ୍ୟା ଅନ୍ତରଚକ୍ରମୃଗଚକ୍ରାଶ୍ଵ-

ଚକ୍ରବାତଚକ୍ରପ୍ରାସା-

ଦଲକ୍ଷଣପ୍ରତିମାଲକ୍ଷଣପ୍ରତିଷ୍ଠାପନବୃକ୍ଷାୟୁର୍ବେଦୌଦଗାର୍ଗଲନୀରା-

ଜନଶତ୍ରୁଞ୍ଜାନ (ଅକ) ଔପ୍ପାତଶାନ୍ତିମୟୁରଚିତ୍ରକୟୂତ-

କଂବଲକ୍ଷଣପଦକୃକବାକୁକୂର୍ମଗୋଽଜାଶ୍ଵେତପୁରୁଷ -

ଶୟନା (ଶୟ୍ୟା) ଆସନଲକ୍ଷଣରତ୍ନପରୀକ୍ଷା ଦୀପଲକ୍ଷଣଂ -

ଦନ୍ତକାଷ୍ଠାଦ୍ୟାଶ୍ଵିତାନି (ଶୁଦ୍ଧାଶୁଦ୍ଧାନି) (ଶୁଭାଶୁଭାନି) -

ନିମିତ୍ତାନି ସାମାନ୍ୟାନି ଚ ଜଗତଃ ପ୍ରତିପୁରୁଷଂ -

ପାର୍ଥବେ ଚ ପ୍ରତିକ୍ଷଣମନନ୍ୟକର୍ମାଭିଯୁକ୍ତେନ ଦୈବଜ୍ଞେନ ଚିନ୍ତୟିତବ୍ୟାନି .

ନ ଚୈକାକିନା ଶକ୍ୟକ୍ତେଽହର୍ନିଶମବଧାରୟିତୁଂ ନିମିତ୍ତାନି .

ତସ୍ମାତ୍ ସୁଭୃତେନୈବ ଦୈବଜ୍ଞେନାନେଧିଂ ଚନ୍ଦ୍ରିଦଶ୍ଵଦ୍ଵାରଃ କର୍ତ୍ତବ୍ୟାଃ (ଭର୍ତବ୍ୟାଃ) .

ତତ୍ରଏକେନେନ୍ଦ୍ରୀ ଚ ଆଗ୍ନେୟା ଚ ଦିଗ୍ ଅବଲୋକୟିତବ୍ୟା .

ୟାମ୍ୟା ନୈରୂତୀ ଚାନେ୍ୟନୈବଂ ବାରୁଣୀ ବାୟବ୍ୟା ଚୌତରା ଚ ଏଶାନି ଚେତି .

ୟସ୍ମାଦୁକ୍ଳାପାତାଦାନି (ନିମିତ୍ତାନି) ଶୀଘ୍ରମପ (ଉପ) (ଅଭି) ଗଚ୍ଛନ୍ତିତି .

ତସ୍ୟାଃ (ତେଷାଂ) ଚ ଆକାରବର୍ଣ୍ଣସ୍ନେହପ୍ରମାନ ଆଦିଗ୍ରହରକ୍ଷୌପଦାତାଦିଭିଃ ଫଳାନି
ଭବନ୍ତି .

ଉକ୍ତଂ ଚ ଗର୍ଗେଶ ମହର୍ଷିଣା

ନକ୍ଷତ୍ରସ୍ୱଚକୋଦିଷ୍ଟମୁପହାସଂ କରୋତି ଯଃ .

ସ ବ୍ରଜତ୍ୟକ୍ଷତାମିସ୍ରଂ ସାର୍ଥମ୍ ରକ୍ଷବିତଂବିନା ..

କୁଶଲାନ୍ ସ୍ତବିରାୟୁଧୀୟାନ୍ .. Sହଠଞ୍ଜ୍..

ଆଭୀରାନ୍ ଦରଦ ଆର୍ଣ୍ଣସିଂହପୁରକାନ୍ ହନ୍ୟାତ୍ ତଥା ବର୍ବରାନ୍ .

ଜନାନ୍ ପ୍ରାଜ୍ଞାନ୍ ବାୟୁପଜୀବିନଶ୍ଚ ଉପଲଂ କୂର୍ମୋପଦେଶାଦ୍ ବଦେତ୍ .. Sହଠଞ୍ଜ୍..

ବିନ୍ଦ୍ୟାତ୍ .. Sହଠଞ୍ଜ୍..

ତଦାକଃ .. Sହଠଞ୍ଜ୍..

ଦେବୀ ନିରାତଂକଭୟଃ (ଭୟଃ) ଚ ଲୋକଃ .

ଚ .. Sହଠଞ୍ଜ୍..

ଆହୁଃ .

ଗୁରୁଚାରୟୋଗାତ୍ .. Sହଠଢ଼ଣ୍ଣ..

ସର୍ବଧାରୀ .

ଶେଷାଃ .. Sହଠଢ଼ଣ୍ଣ..

ସ୍ୟାଦ୍ ରାକ୍ଷସଂ ଚାନଲସଂଜ୍ଞିତମ୍ ଚ .. Sହଠଢ଼ଣ୍ଣ..

ତମିସ୍ରପକ୍ଷସ୍ୟ ତିଥ୍ଂ (ତିଥୌ) ଭୃଗୋଃ ସୁତଃ .

ଚଳନ୍ତୁଂଗମୁଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତବିଦ୍ୟାଧରାଂସାବସନ୍ତପ୍ରିୟାବ୍ୟଗ୍ରଦତ୍ତାଂକଦେହାବଲଂବାଂବରାତ୍ୟ-

କୃତାନ୍ ବାଶପୁଷ୍ପେଃ ଇବୋତ୍ତଂସକାନ୍ ଧାରୟଦ୍ଭିଃ ମୃଗେନ୍ଦ୍ରିଃ

ସନାଥୀକୃତାନ୍ତର୍ଦରୀନିର୍ଝରମ୍ .

ଗଜାକୃଷ୍ଣପୁଲ୍ଲଦୁମତ୍ରାସବିଭ୍ରାନ୍ତମତ୍ତ୍ରିରେଫାବଲୀହୃଷ୍ଠ (ଗୀତ) ମନ୍ତ୍ରସ୍ତନୈଃ

ଶୈଳକୃତୈଃ ତରକ୍ଷର୍ଣ୍ଣଶାଦୁଲଶାଖାମୃଗାଧାସିତୈଃ .

ଅଂଭୋଃଶନାନନ୍ଦମୂଳାନିଲାହାରବିପ୍ରାନ୍ତିତଂ ବିନ୍ଦ୍ୟମସ୍ରଂଭୟଦ୍ ଯଶ୍ଵ

ତସ୍ୟୋଦୟଃ ଶୁଭତାମ୍ .. Sହଠଢ଼ଣ୍ଣ..

ସମ୍ପରା .. Sହଠଢ଼ଣ୍ଣ..

ଘେ ଚ ପିବନ୍ତି ସୁତୋୟାଂ ତାପୀଂ ଘେ ଚ ଅପି ଗୋମତୀସଲିଲମ୍ ..)

ସ୍ତୁତ୍ୱଋତ୍ଵଃ ପରଋତ୍ଵଃ ଚ (ସପରଚକ୍ରଂ) .

ବିଦୁଃ ବାରୁଣେ ବିଷକୃତଂ ମହତ୍ଵଋତ୍ଵଂ .. Sଋଠଋଷ୍ଠ..

ଛତ୍ରଶୟାସନୌଲୁଖଲାନି ଧୂଜଂ ଚାମରଂ ଶାସ୍ତ୍ରଲଂ ପୁଷ୍ପିତଂ ବା ପ୍ରଦେଶଂ -

ୟଦା ଶ୍ୱାବମୂତ୍ରାଗ୍ରତୋ ଯାତି ଯାତୁଃ ତଦା କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧିଃ ଭବେଦାଦ୍ରୁକେ ଗୋମୟେ -

ମିଷ୍ଟଭୋଜ୍ୟାଗମଃ ଶୁଷ୍କସମ୍ବୃତ୍ରଣେ ଶୁଷ୍କମନ୍ତଂ ଗୁଡୋ ମୋଦକାବାପ୍ତିଃ ଏବାଥବା .

ମୂତ୍ରାବହତ୍ୟଥବା ଯାୟିନୋଽଗ୍ରେ ସରୋଽନିଷ୍ଠମାଖ୍ୟାତି ଶୟାକୁଲାଲାଦି ଭାଣ୍ଡାନି -

ଅଭୁକ୍ତାନି ଅଭିନ୍ନାନି ବା ମୂତ୍ରୟନ୍ କନ୍ୟକାଦୋଷକୃଦଭୁଜ୍ୟମାନାନି ଚେଦ୍ ଦୁଃଖତାଂ -

ତଦ୍ଗୃହିଣ୍ୟାଃ ତଥା ସ୍ୟାଦୁପାନତୁଲଂ ଗୋଃ ତୁ ସମ୍ବୃତ୍ରଣେଽବର୍ଣ୍ଣଜଃ (ବର୍ଣ୍ଣଜଃ) ସଂକରଃ

ସିଦ୍ଧୟେ ମାଂସପୂର୍ଣ୍ଣାନନେଽର୍ଥାପ୍ତିଃ ଆଦ୍ରେଶ ଚାସ୍ତ୍ୱା ଶୁଭଂ ସାଗ୍ନ୍ୟଲାତେନ ଶୁଷ୍ଠେଶ -

ଚାସ୍ତ୍ୱା ଗୃହୀତେନ ମୂତ୍ରାଃ ପ୍ରଶାନ୍ତୌଲୁକେନାଭିଘାତୋଽଥ ପୁଂସଃ ଶିରୋହସ୍ତପାଦାଦି -

ବକ୍ତ୍ରେ ଭୁବୋଽଭ୍ୟାଗମୋ (ହ୍ୟାଗମୋ) ବସ୍ତ୍ରଚୀରାଦିଭିଃ ବ୍ୟାପଦଃ କେ ଚିଦାହୁଃ

ସବସ୍ତ୍ରେ ଶୁଭମ୍ .

ବଧଃ ଶୃଙ୍ଖଳାଶୀର୍ଣ୍ଣବଲ୍ଲୀବରତ୍ରାଦି ବା ବନ୍ଧନଂ ଚୌପଗୃହ୍ୟୌପତିଷ୍ଠେଦ୍ ଯଦା -

ସ୍ୟାତ୍ ତଦା ବନ୍ଧନଂ ଲେଢି ପାଦୌ ବିଧୁନ୍ ସ୍ୱକର୍ଣ୍ଣାବୁପର୍ଯ୍ୟାକ୍ରମଂଶ୍ୱାପି ବିଦ୍ଧାୟ -

ଘାତୁଃ ବିରୋଧେ ବିରୋଧଃ ତଥା ସ୍ଵାଂଗକଣ୍ଠୁୟନେ ସ୍ୟାତ୍ ସ୍ଵପଂଶ୍ଚ ଉର୍ଧ୍ଵପାଦଃ ସଦା
ଦୋଷକୃତ୍ .. Sହଠଊଶ୍ଚ..

ବଦେତ୍ (ଭବେତ୍) .. Sହଠଊଶ୍ଚ..

ଧେମତାମ୍ରାଶ୍ଵକାଷ୍ଠାସ୍ଥିଚର୍ମାଉର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତ୍ରୁମଦ୍ଵୟଂବ୍ୟାଲଗୌର -

ଆୟୁଧୀୟାଚକ୍ରରରାଜୋପସେବାଭିଷେକାଉଷଧ୍ୟଶୌମପଶ୍ୟାଦି-

ଗୋପାଳକାନ୍ତାରବୈଦ୍ୟାଶ୍ଳକୃତାବଦାତାଭିବିଷ୍ୟାତଶୂର ଆହବଶ୍ଳାଘ୍ୟୟାୟ -

ଭୂଷଣଂ ଶ.ଙ୍ଗମୁକ୍ତା ଅନ୍ନରୂପ୍ୟାଂବୁୟଞ୍ଜେଷୁଭୋଜ୍ୟାଂଗନାକ୍ଷର-

ସୁସ୍ମିନ୍ଧ୍ୟବୃକ୍ଷକ୍ଷୁପାନୁପଧାନ୍ୟଦ୍ରବଦ୍ରବ୍ୟବିପ୍ରାଧ୍ୟଗୀତ -

ଆକ୍ରନ୍ଦଭୂପାଳସୌଭାଗ୍ୟନକ୍ତ.ଞ୍ଚରଶ୍ଳୈଷ୍ଠିକଦ୍ରବ୍ୟମାତୁଲ୍ୟ (ମାତୁଂଗ) -

ପୁଷ୍ପାଂବରାରଂଭସିଦ୍ଧିଃ ଭବେତ୍ .. Sହଠଊଶ୍ଚ..

ସର୍ବାଣି କାର୍ଯ୍ୟାଣି ଚାମୀକରାଗ୍ନିପ୍ରବାଳ ଆୟୁଧକ୍ରୌର୍ଣ୍ଣଚୌର୍ଣ୍ଣାଭିଘାତାଚ-

ବୀଦୁର୍ଗସେନାଧିକାରୀଃ -

ତଥା ରକ୍ତପୁଷ୍ପଦୁମା ରକ୍ତମନ୍ୟଗ ତିକ୍ତଂ କରୁଦ୍ରବ୍ୟକୃତାହିପାଶାର୍ଜିତସ୍ଵାଃ -

କୁମାରା ଭିଷକ୍ୟଭିକ୍ଷୁକ୍ଷପାବୃତ୍ତିକୋଶେଶ (କୌଶେୟ) ଶାଠ୍ୟାନ୍ତି -

ସିଦ୍ଧ୍ୟନ୍ତି (ସିଧନ୍ତି) ଦଂଭାଃ ତଥା .. Sହଠଊଶ୍ଚ..

VarAhamihira's BRhatsaMhitA

digitalized by Michio YAno

proofread by Mizue Sugita

based on the edition of A.V.TripATHI

with reference to H.Kern's text

Capitals for long vowels, linguals, anusvAra, visarga,
and nazals,

and z for palatal sibilants.

Members of sandhi are not medskipd. avagraha is
romanized by +a,

external vowel sandhi is decomposed with the mark
hat sign.]

DW 11 June 1992

Converted to ITRANS on April 20, 1994. Last update
July 7, 1995.

The itrans conversion accounts for trailing word letters such as m, s, t, d etc.

Reference to K. is eliminated since it is available in the original

file.

Sanskrit sandhls are accounted. The adhyayas are medskipd by a horizontal

line.

Encoded by Michio YAno in Kyoto system

Proofread by : Mizue Sugita